

(/)

🏠 (/) > Besættelsen (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Bombemål Shellhuset

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/sommeren-45>)

Bombemål Shellhuset

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3228

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/bombemaal-shellhuset>) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/bombemaal-shellhuset>) **in**

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/bombemaal-shellhuset&title=>)

Christian Aagaard

Bombemål Shellhuset - Og katastrofen ved Den Franske Skole.

Lindhardt & Ringhof, 2020. 360 sider. Illustreret. 299,95 kr.

Af Kresten Søe

Modstandsbevægelsen foran katastrofe

I marts 1945 lakkede 2. Verdenskrig mod enden. Hitlers hære var trængt tilbage over Det tredje Riges grænser, og i Danmark strømmede flygtninge ind fra rigets østområder. Men på et væsentligt punkt havde tyskerne succes. Gestapo var nemlig i fuld gang med totalt at optrævle den danske modstandsbevægelse. En lang række fremtrædende modstandsfolk var anholdt og stod nu foran afhøring i Gestapos hovedkvarter i København. Anholdelserne var bl.a. et produkt af et intensivt politiarbejde, som byggede på omfattende arkiver, hvis oplysninger om danske forhold var samlet gennem en del år - også før krigen. Arkiverne udgjorde sammen med afhøringer og Gestapos dygtige traditionelle politiarbejde en yderst farlig kombination, der ofte frem for afstumpet tortur bragte resultaterne i hus. Med flere nøglepersoner og ledende folk fra den militære gren af modstandsbevægelsen i tyskernes hænder og erfaringerne om, at ingen kunne tie i det lange løb, så stod den samlede danske modstand foran en katastrofe. Ligeledes kunne de allierede se i øjnene, at de hemmelige bevæbnede ventegrupper, som ved en kommende invasion skulle bistå ved at falde den tyske hær i ryggen, stod foran optrævling. Udviklingen kunne kun stoppes ved en tilintetgørelse af arkiverne og en decimering af det erfarne Gestapo nøglepersonel. Begge dele befandt sig i samme mål - Shellhuset - midt i København. Men her var netop også de fangne højtstående modstandsfolk anbragt i celler som bombeskjold øverst under taget. 21. marts hen ad morgenen startede som svar på den danske modstandsbevægelses desperate bønner 20 hurtige Mosquito bombere eskorteret af Mustang jagere fra engelske flyvepladser. Kursen gik mod København helt lavt over Nordsøen. At ramme et mål i form af en enkelt bygning midt i en storby med præcision kaldte på overraskelsesmoment, erfaring og intensiv forberedelse. Eskadrillen var toptrænet, og første bølge af fem fly opnåede total overraskelse, uden at det tyske luftforsvar nåede at reagere. Men Shellhusets placering midt i storbyen og den lave angrebshøjde bevirkede en kollision med en mast og et styrt på Frederiksberg, hvor de detonerede bomber fik yderligere fly fra de næste to angrebsbølger til at kaste bombelasten mod det forkerte mål. Shellhuset blev ramt og sat i brand, og arkiverne og en del af Gestapos personale tilintetgjort. Men prisen for succesen var forfærdende, idet Jeanne d'Arc Skolen (kendt under navnet den franske skole) blev lagt i ruiner. 87 børn og 18 nonner mistede livet. I alt omkom 150 uskyldige danskere og ni engelske flyvere, idet seks fly blev skudt ned.

Indhold og opbygning

Bogen er skrevet i 75-året for begivenhederne og opbygget skiftevis af tekstmættede afsnit og billeddominerede sekvenser, som visualiserer begivenhederne og ofte kan læses/tilegnes selvstændigt. Fremstillingen tager som start udgangspunkt i et rids af besættelseshistorien primært med vægt på politiets rolle og modstandsbevægelsens udvikling. Hertil kommer en grundig redegørelse for Gestapos gradvise opbygning i Danmark, efterretningsarbejdet her, og hvordan tyskerne og deres håndlangere arbejdede sig ind på de danske modstandsfolk.

Derefter gives en grundig redegørelse for den engelske flyveres forberedelser, bombningens vanskelige forudsætninger, selve angrebet og dets forløb og resultat. Yderligere fremlægges den historiske ramme med krigens udvikling og tidligere angreb på Gestapo hovedkvarterer i Amiens i Frankrig og på Aarhus Universitet foregående oktober. Angreb, der alle få måneder forinden var kronet med et godt resultat.

Sidst men ikke mindst får læseren bl. a. via en række øjenvidneskildringer et grundigt indblik i de brutale scener i Shellhuset under bombningen, og hjerteskræende begivenheder på skolen, hvor frihedskæmpere som et paradoks arbejdede på højtryk med livet som indsats side om side med

tililende Hipofolk, ulykkelige forældre og redningsarbejdere for at redde de ulykkelige børn og nonner ud af de brændende ruiner. Bogen er gennemillustreret med en række samtidige fotos af bygninger og aktører, fine kort med indflyvningszoner og angrebets forløb over København og fx avisforsider, hvoraf mange ikke tidligere har været optrykt. Materialet her er fortrinsvis fra Frihedsmuseets samling suppleret af lån fra fx Imperial War Museum.

Konklusion, niveau, fremstilling og målgruppe

Opbygningen i form af afsnit af tekstmættede stof og lange passager med tekstunderbyggede fotos er velfungerende, ligesom skiftet mellem øjenvidneudsagn og historisk fremstilling med ramme- og samtidsbegivenheder er særdeles fint struktureret. Forfatteren formår også på glimrende vis at gå i dybden med interessante detaljer og illustrative baggrundsforklaringer, uden at overblikket for læseren nogetsteds går tabt. Der er en god illustration af fx taktik og forberedelse fra engelsk side, som efterlader læseren med en god baggrundsviden om angrebet og dets forløb. Hertil kommer en illustrativ fremstilling af Gestapos effektivitet, baggrunden for angrebet og dets rod i modstandsbevægelsens desperate situation i efteråret og vinteren 1944-45. Yderligere forklares også nødvendigheden i angrebet på trods af de civile tab og ofringen af de indespærrede modstandsfolk på loftet. Arkiverne og de trænedede Gestapofolk måtte tilintetgøres og de fængslede kammerater bringes ud af Gestapos kløer enten ved død eller befrielse. Deres viden var for farlig. Fremstillingen er flydende og let tilgængelig også uden den store forhåndsviden.

Dertil er læsningen meget fængende og ofte gribende med fx nonnerne, der ofte forgæves til det sidste med eget liv og krop forsøgte at beskytte børnene. Også fotomaterialet, som er et vigtigt element, giver meget i sit samspil med teksten i udbygning af begivenhederne. Her havde jeg dog gerne undværet et par store faktuelle fejl i fx et dobbeltsidigt foto fra Imperial War Museum, der IKKE viser den berømte Spitfire, men i stedet en Messerschmitt bf 109 G og en påstået Mustang formation, der tydeligvis består af Hawker Tempest jagere.

Dette er dog meget små skønhedspletter i et ellers indbydende velskrevet, grundigt og særdeles velstruktureret besættelseshistorisk værk, som rammer den helt rigtige balance mellem detaljering, intensitet og faglighed hos en bred målgruppe af historisk og lokalhistorisk interesserede.

[Historie-online.dk, den 18. marts 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/sommeren-45>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

MODSTAND. DEN SKÆRPEDE KAMP

KORTTEGNEREN OG PRESSEFOTOGRAFEN

(<http://www.historie-online.dk/boger/modstand-den-skaerpede-kamp>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/korttegneren-og-pressefotografen>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/de-illegale-nyheder>)